

(versie 28 april 2020)

De Telecommunicatiewet wordt als volgt gewijzigd:

Na artikel 14.6 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 14.7

1. Onze Minister is bevoegd in overeenstemming met Onze Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport om in de periode dat toepassing wordt gegeven aan artikel 7, eerste lid, van de Wet publieke gezondheid juncto artikel 6, vierde lid, van de Wet publieke gezondheid en artikel 39 van de Wet veiligheidsregio's, aanbieders van openbare telecommunicatienetwerken en openbare telecommunicatiediensten aanwijzingen te geven met betrekking tot de verstrekking van informatie op basis van verkeers- en locatiegegevens als bedoeld in artikel 11.1 aan het door hem aan te wijzen bevoegd gezag.
2. Bij de verstrekking, bedoeld in het eerste lid, en de verwerking ten behoeve van die verstrekking, worden de artikelen 11.5 en 11.5a buiten toepassing gelaten.
3. De verwerking van de op grond van het eerste lid verstrekte gegevens is beperkt tot het in het eerste lid omschreven doel en de verstrekte gegevens worden door het bevoegd gezag niet herleid tot individuele personen. De verstrekte gegevens worden vernietigd zodra deze niet meer nodig zijn ter bescherming van het belang, bedoeld in het eerste lid, en in ieder geval zodra niet langer toepassing wordt gegeven aan artikel 7, eerste lid, van de Wet publieke gezondheid juncto artikel 6, vierde lid, van de Wet publieke gezondheid en artikel 39 van de Wet veiligheidsregio's.
4. De aanwijzingen die ingevolge het eerste lid aan aanbieders van openbare telecommunicatienetwerken en openbare telecommunicatiediensten zijn gegeven, zijn voor deze verbindend.

Artikel inwerkingtreding:

Artikel 14.7 (van de Telecommunicatiewet) treedt in werking met ingang van de dag na de datum waarin deze wet in het Staatsblad is geplaatst.

Memorie van Toelichting

Op 28 januari 2020 is een ministeriële regeling ex artikel 20, eerste lid, van de Wet publieke gezondheid (Wpg) vastgesteld. Deze is op dezelfde dag in werking getreden onder toepassing van artikel 20, vijfde lid, van de Wpg. Tevens is deze regeling op 31 januari 2020 in de Staatscourant gepubliceerd (Stcrt 2020, nr 6800). In deze regeling is het novel coronavirus (2019-nCoV) aangemerkt als behorende tot groep A van de Wpg en zijn alle bepalingen van de Wpg die gelden voor infectieziekten behorende tot groep A van toepassing verklaard op de bestrijding van dit virus. Volgens artikel 20, vierde lid, van de Wpg wordt binnen acht weken na het tot stand komen van een ministeriële regeling ex artikel 20, eerste lid, van de Wpg een voorstel van wet ter incorporatie van die ministeriële regeling aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal gezonden. Dat wetsvoorstel is inmiddels in behandeling bij de Tweede Kamer (Kamerstukken II, 2019/20, 35 401).

Op grond van artikel 7, eerste lid, Wpg vindt inmiddels centrale sturing plaats, via de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Dit geschiedt onder meer via aanwijzingen van de minister aan de voorzitters van de veiligheidsregio's. Deze treden op op grond van artikel 6, vierde lid, van de Wpg en op grond van artikel 39 van de Wet veiligheidsregio's. Daartoe zijn inmiddels per veiligheidsregio door middel van noodverordeningen maatregelen getroffen die met het oog op de bestrijding van COVID-19 tot doel hebben te voorkomen dat mensen in groepen bij elkaar komen. Daarbij is van belang dat de veiligheidsregio's de schaarse middelen en mensen efficiënt kunnen inzetten om te zorgen dat de maatregelen worden nageleefd. Geaggregeerde verkeers- of locatiegegevens uit mobiele netwerken kunnen daarbij de veiligheidsregio's helpen om te zien waar mensen zich groeperen en geven daarmee inzicht in drukte die afwijkt van normaal. Op deze manier kan deze informatie bijdragen aan een efficiënte inzet van middelen en mensen bij het voorkomen van de verdere verspreiding van COVID-19.

De grondslag voor het verwerken van verkeers- en locatiegegevens is te vinden in de artikelen 11.5 en 11.5a van de Telecommunicatiewet die daarbij uitvoering geven aan richtlijn 2002/58/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 juli 2002 betreffende de verwerking van persoonsgegevens en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in de sector elektronische communicatie (richtlijn betreffende privacy en elektronische communicatie) hierna: richtlijn 2002/58/EG. Uit de artikelen 11.5 en 11.5a valt onder meer af te leiden dat het verwerken (waaronder het aan derden beschikbaar stellen) van verkeers- en locatiegegevens door aanbieders van elektronische communicatienetwerken en -diensten kan plaatsvinden onder de voorwaarde dat de verkeers- en locatiegegevens zijn geanonimiseerd. De artikelen 11.5 en 11.5a verplichten aanbieders echter niet om op verzoek van het bevoegd gezag (de veiligheidsregio) op de verkeers- of locatiegegevens gebaseerde informatie te verstrekken. Een aanbieder kan daarom weigeren de gevraagde informatie te verstrekken, bijvoorbeeld als hij twijfelt of de verwerking voldoet aan de voorwaarden van artikel 11.5 of 11.5a.

Tegen deze achtergrond wordt in het voorgestelde artikel 14.7 bepaald dat de minister van Economische Zaken en Klimaat in overeenstemming met de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport een bindende aanwijzing kan geven aan aanbieders van openbare telecommunicatienetwerken en openbare elektronische telecommunicatiediensten om aan het bevoegd gezag (in casu de veiligheidsregio's) informatie te verstrekken op basis van verkeers- of locatiegegevens. Het activeren van deze bevoegdheid is in dit voorstel gekoppeld aan het moment dat de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport uitvoering geeft aan artikel 7, eerste lid, van de Wpg jo artikel 6, vierde lid, van de Wpg en artikel 39 van de Wet veiligheidsregio's. Zoals hierboven aangegeven, wordt daar inmiddels uitvoering aan gegeven.

Welke informatie de aanbieders precies moeten verstrekken wordt bepaald in de aanwijzing van de minister van Economische Zaken en Klimaat. Bij deze informatie gaat het uitdrukkelijk niet om de verkeer- of locatiegegevens zelf maar om daarvan afgeleide informatie. Het gaat immers niet om welke telefoonnummers/abonnees zich in een bepaald gebied bevinden maar om het aantal

telefoons/gebruikers dat zich in dat gebied bevindt. De aanwijzing kan aanbieders dwingen de door de aanbieder verwerkte verkeers- en locatiegegevens te bewerken en de daaraan ontleende informatie in een voorgeschreven format aan te leveren. Het kan daarbij gaan om informatie die gedurende de in de aanwijzing bepaalde periode met een in de aanwijzing bepaalde frequentie moet worden ververs. Ook kan de aanwijzing bepalen dat de informatie door een daarin aangewezen derde partij wordt gecombineerd, verzameld of anderszins wordt bewerkt (zoals: geprojecteerd op een kaart) en aldus via deze aangewezen partij aan het in de aanwijzing genoemde bevoegd gezag wordt verstrekt.

Belangrijke voorwaarde voor het geven van een aanwijzing is dat deze alleen kan worden gegeven ten behoeve van de bescherming van de volksgezondheid, waaronder de bestrijding van een epidemie van een infectieziekte. In het verlengde hiervan is in het derde lid bepaald dat de verstrekte gegevens ook alleen voor dat doel mogen worden gebruikt. Zo mogen de gegevens niet worden gebruikt voor de opsporing en vervolging van strafbare feiten. Als extra waarborg is tevens bepaald dat de gegevens, door het bevoegd gezag niet mogen worden gebruikt om personen te identificeren, ook als het niet om volledig geanonimiseerde gegevens zou gaan waarbij dat theoretisch wel mogelijk zou zijn. Het gaat nadrukkelijk om geaggregeerde gegevens die gebruikt worden om concentraties van groepen mensen (drukke) in kaart te brengen, niet om het volgen van individuele personen.

In het geval een aanwijzing wordt gegeven zijn de artikelen 11.5 en 11.5a niet langer van toepassing op de verwerking (inclusief de verstrekking van de daarop gebaseerde informatie) van de verkeers- of locatie gegevens. Hierbij is gebruik gemaakt van de mogelijkheid van artikel 15 van richtlijn 2002/58/EG om onder andere ter waarborging van de openbare veiligheid, daaronder begrepen de bestrijding van de epidemie van een infectieziekte wettelijke maatregelen te treffen ter beperking van de reikwijdte van onder meer de in artikelen 6 (verkeersgegevens) en 8 (locatiegegevens) van de richtlijn bedoelde rechten en plichten.

De bestrijding van de huidige COVID-19-epidemie zal direct na bekrachtiging van dit wetsvoorstel kunnen nopen tot het opleggen van de in artikel 14.7 bedoelde aanwijzing. Om die reden is ervoor gekozen dit artikel direct na plaatsing van deze wet in het Staatsblad, in werking te laten treden.